

رتبه بندی یا رنکینگ وب سایت دانشگاه ها و موسسات علمی دنیا

وبومتريک (Webometrics) چیست؟

رتبه بندی وبومتريک شاخصی است برای رتبه بندی وب سایت‌های دانشگاه‌ها و مراکز علمی، آموزشی و

تحقیقاتی دنیا که توسط آزمایشگاه سایبرمتريک (CINDOC) واحدی از انجمن ملی تحقیقات اسپانیا تهیه

شده است. وبومتريک ۸۰۰۰ دانشگاه دنیا را بر اساس اطلاعات مبتنی بر وب آنها سالیانه دو بار در ماه‌های دی

و تیر ماه انجام می‌شود. رتبه بندی وبومتريک متشکل از یک پایگاه داده شامل ۱۵۰۰۰ دانشگاه و بیش از

۵۰۰۰ موسسه و مرکز تحقیقاتی می‌باشد. [۸۰۰۰ دانشگاه اول در رتبه بندی وبومتريک](#) مشخص شده و

دانشگاه‌های دیگر نیز در رتبه بندی محلی و جزئی تر آمده است.

شاخص های وبومتريک (Webometrics)

وبومتريکس اولین بار در سال ۲۰۰۴ انجام شد و بر اساس شاخصی مرکب از چندین پارامتر به منظور رتبه-

بندی وبسایت دانشگاه‌ها تهیه شد. این پارامترها در حال حاضر عبارتند از:

- حجم اطلاعات موجود بر روی وب (Size)

- قابلیت دسترسی (Visibility)

- فایل‌های محتوایی (Rich Files)

- تعداد مقالات و رتبه علمی در گوگل (Google Scholar)

هر یک از پارامترهای وبومتریکس دارای جزئیات بسیار است و روش‌هایی برای محاسبه هر یک وجود دارد.

رتبه‌بندی وبومتریک میزان فعالیت علمی و آموزشی وبسایت‌های دانشگاه‌ها و موسسات علمی و آموزشی را

بصورت دوره‌ای نشان می‌دهد. شاخص‌های رتبه‌بندی وبومتریک میزان توجه موسسات و دانشگاه‌ها را

به نشر اینترنتی نشان می‌دهند.

راه‌های افزایش رتبه سایت دانشگاه‌ها در رتبه‌بندی وبومتریک (Webometrics)

بدیهی است برای افزایش رتبه در وبومتریکس باید شاخص‌های چهار گانه را مورد توجه قرار داد. تولید

محتوای روزآمد و کارا در وبسایت بهترین راه حل خواهد بود. هرچند کلیه معیارهای رتبه‌بندی وبومتریک به

محتوای موجود در وبسایت‌ها بستگی دارد ولی با توجه به اینکه ابزار مورد استفاده رتبه‌بندی وبومتریک

(Webometrics) برای بررسی میزان، نوع و حجم اطلاعات موجود در وبسایت‌ها، موتورهای جستجو

(Search Engine) هستند، بنابراین، وضعیت وبسایت در موتورهای جستجو معیار بسیار مهمی می-

باشد. بهبود وضعیت یک وبسایت در موتور جستجو به معنی بهتر، کاملتر و سریعتر دیده شدن وبسایت

توسط ربات های جستجو گر و در نتیجه بالاتر آمدن وبسایت در جستجو ها و در نهایت بازدید بیشتر از وب

سایت است. رتبه بندی وبومتریک (Webometrics) یکی از معیارهای اصلی خود را وضعیت و تعداد

صفحات Index شده توسط موتورهای جستجو قرار داده و لذا این فاکتور از اهمیت بسیار بالایی برخوردار

است. هر یک از موتورهای جستجو معیارها و فرمولهای خاص خود را برای ارزیابی وبسایتها دارند که معمولا

فاکتورهای دقیق و الگوریتم رتبه بندی را بصورت محرمانه نزد خود نگهداری می کنند و در اختیار سایرین قرار

نمی دهند لیکن بسیاری از فاکتورهایی که مورد توجه موتورهای جستجو هستند شناخته شده اند و مدیران

وبسایتهای حرفه ای تلاش می کنند همه آنها را به بهترین وجه در وبسایت خود اعمال کنند. بر اساس

مطالعات انجام شده توسط شرکت معماران عصر ارتباط، وبسایت دانشگاههای معتبر خارجی به میزان بسیار

زیادی به فاکتورهای مورد توجه موتورهای جستجو اهمیت داده و وبسایتها و پرتالهای خود را بر آن

اساس بهینه سازی کرده اند.

بسیاری از این فاکتورهای بهینه سازی در موتورهای جستجو (SEO) مربوط به محتوا و چگونگی تعریف

اطلاعات در بخشهای مختلف وب سایت و برخی دیگر نیز بیشتر به ساختار فنی وب سایت مربوط است و می توان ساختار فنی را بگونه ای طراحی کرد که شاخص های مورد نظر به خوبی در آنها لحاظ شود.

معیارهای وبومتریک

۱- ارزیابی آموزشهای برتر در وب: در این رتبه بندی وبومتریک به انتشارات اینترنتی توسط دانشگاهها و میزان اهمیت دادن این ارگانها به انتشار الکترونیک رتبه داده می شود.

۲- حجم، قابلیت دید، و اثر (impact) صفحات وب منتشر شده توسط دانشگاهها فقط بر بازده آنها (ارجاع به مقالات، شرکت در کنفرانس، پایان نامه، گزارش و ...) تکیه نمی کند، بلکه شامل موارد دیگری نیز می گردد. این موارد شامل دوره های آموزشی، سمینارها، کارگاهها، کتابخانه های الکترونیک، پایگاههای اطلاعات، سامانه های چندرسانه ای، صفحات شخصی و ... است. همچنین اطلاعات عمومی درباره مؤسسه، دپارتمانهای مربوطه،

گروههای تحقیقاتی یا سرویسهای پشتیبان و ... نیز در این ارزیابی لحاظ می شود. هدف مستقیم برای

رتبه بندی، دانشگاهها هستند و هدف غیرمستقیم اعضای هیأت علمی و نتایج کاری آنها.

۳- منابع اطلاعات و تفسیر آنها. دستیابی به صفحات وب اصولاً بواسطه موتورهای جستجو فراهم می گردد.

این واسطه‌ها رایگان، فراگیر و بسیار قدرتمند می‌باشند. موتورهای جستجو کلیدهای ارزیابی قابلیت دیده شدن

و میزان اثر وبسایتهای دانشگاهها به شمار می‌آیند. منابع محدودی برای ارزیابی وبومتریک مفید است: ۷

موتور جستجوی عمومی شامل Google، Yahoo Search، Live (MSN)

Search، Exalead، Ask (Teoma)، Gigablast و Alexa؛ و ۲ پایگاه داده‌های تخصصی

علمی Google Scholar (و) Live Academic. در ارزیابی وبومتریک حاضر فقط موارد ستاره‌دار

استفاده شده است.

وبومتریک از چهار معیار به شرح ذیل تشکیل شده است:

۱- اندازه صفحات (ضریب ۲): برای محاسبه آن کافیسب به گوگل مراجعه نمایید و در جعبه جستجوی آن

عبارت زیر را وارد کنید. بجای domain name کفیسب نام سایت را وارد نمایید.

Site: domain name مثلا site: its.um.ac.ir

۲- قابلیت دید (ضریب ۴): به سایت یاهو به آدرس yahoo.co.uk مراجعه نمایید و در جعبه جستجوی آن

عبارت زیر را وارد کنید.

Linkdomain: domainname -site: um.ac.ir

۳- تعداد Rich file ها(ضریب ۱): عبارت زیر را در گوگل وارد نمایید. سپس به

جای PDF از doc و ppt استفاده نمایید و عدد های به دست آمده را با هم جمع کنید.

Site: domain name filetype: pdf

۴- تعداد مقالات ایندکس شده در گوگل پژوهشگر(ضریب ۱): به سایت scholar.google.com مراجعه

کرده و عبارت زیر را وارد نمایید.

site:domainname

پس از مجاسبه معیارهای بالا برای هر سایت که در چهارستون مجزا نوشته می شود. اعداد نرمال می شوند. به

این معنا که عدد ستون مربوط به هر سایت بر بزرگترین عدد آن ستون تقسیم می شود. به این ترتیب عددی

بین صفر تا یک به دست می آید. سپس ضرایب تاثیر و محاسبات به شکل زیر انجام می شود. سایتی که

بیشترین عدد محاسبه شده از آن اوست رتبه اول را در معیار وبومتریک کسب می نماید.